

Oljufrágreiðingin hjá Fróðskaparsetrinum handað SAGA

Tvismörgunin handuð rættur á Fróðskaparsetrinum, Malan Marnersdóttir, stjóranum í SAGA Petroleum kanningina "Ökonomiske konsekvenser av fiskerieringen av Oljeyend", sum Jens Helgi Tóftum hevur savnað og skipað

Malan Marnersdóttir hevur júst handað stjóranum hjá SAGA Petroleum frágreiðingina um olju og fisk, sum Fróðskaparsetrið hevur greitt úr hondum fyri 480.000 norskar krónur

LEIF LAADAL
Tað er við einumferð fira at segja um loyvi at bura eitur olju við Føroyar, verður tað óivað eitt krav, at vit hava gjørt okkum miklar tankar um umhvørvi og fiskiskap her, segir Torji Hagevang, stjórnari hjá SAGA Petroleum, tað ið hann hevur fingið handað frá frágreiðing, sum oljufelagið heigið hjá Fróðskaparsetri Føroya fyri heilum øðrum ári síðani.

Fær ikki at darva nakar serligt
Tað, sum kann virka eitt

smíðir lögð, er, at Fróðskaparsetri Føroya tekur sær av at vera ræðgjafur mynduleiki hjá einari privatar, norskarri oljufyrirtøku Atli okkara univers

tað ikki at tíðir ser av tað kanna umhvørvi, arin og avleiðingar av einari kanningi oljunnar fyri olju fyrirtøgingina ella færoyskar mynduleikar í sum heild?

Joyvan Mørkøre, frá SAGA og samfelagsleiddari á setrinum, hevur sátt í styrkslókningum fyri frágreiðingina og hann sigur, Vit eru í holt við

líkandi kanningar fyri tað almenna, til dømis tað so-nnevnda GEM kanningina, men hetta er ein geður mægleiki hjá okkum at fáa sett hól á Fær lyst ter

konfliktir, sum koma at stanga seg upp millum fæskvinnuna og oljunnar og so bruka kanningina sum eini loyfið viðvarn í sjálva oljufyrirning-

Til handanina vora fleiri fólk mott, umbodandi oljunnuna, ta almennu og privatu, livfróðna og fæskvinnuna. Tað ið Malan Marnersdóttir hevur sagt nokur samubrandi onn um hetta aldaraskiftið, har oljan og fæskvinnan skulu til at deila plass og ar-beiðsmøg og aldaraskiftið fyri nærum hundrad aram síðani, ta ið bondin og fæskvinnarin stóðu sum tveir illir veðrar, fekk Jens Helgi Tóftum við Hans greiðis frá sjávarn kanningini og hvarhara niður stóðu var greið:

"Út frá teimum tølum, sum vit hava havt at ar-beiða við, ser tað ikki ut til, at oljuleiting við Føroyar fer at darva fæskvinnuna nakar serligt."

Tøluni, sum Jens Helgi Tóftum hevur arbeitt við, eru millum annað tingar-rattur hjá Kvibækstøðunum, og hevi tal saman við lina- og djupvatnalstølu um altu at gróv einu nakur-lunda mynd av tí fiski-skapi, sum er á oknum, har oljufelagið eru abugad tít stappa at royndarbara.

Børnini tikin av hvirlu

Fleiri av børnunum, sum tikin vórðu av hvirlu í Leirvík í Leirvík-mánadagin, vísu raðini og krupu saman

RANDI JACOBSEN

Útáynningar sunnan er ringasta sett í Leirvík, og hvirlan um hálygum ellivu tíðna mándaginn kom sum ut byrsunið ómænar og brast í skulaskóli

Tá so nógvur vindur er, plaga lærarar at halda børnunum inni, men hesa lutina vora eini 10 børn uttanfyri, og tey vórðu tikin av hvirlun. Hetta voru børn í forðu flokki

Nokur av børnunum finga ongan skáða, tí tey krupu saman ella legu seg niður, og onkur fekk í skakktíð við flaggstongna. Men onkur vórðu klækk og fóru at renna,

so tey fuku aftur hegnu, og onkur fuku runandi við vindinum eftir plásum

Lærarar vora nærd- ta og so tilburðin

Seks av børnunum finga heilt ammar smádr- Ein genta brest kvakka- beinið og varð flutt á Landsjúkrahús, hadani hon skuldi verða útskrivað aftur í gár

Hini børnini vórðu nøg meira klækk enn tey, sum fuku, sigur Ólavur Sturðarberg, skula stjórn í Leirvík

Aftaná tilburðin fóru lærarar at koyra børnini heim, har tey vóru, at fórelidur vora beini, tí tað var so nógvur vindur, at tað raði, um at fáu børnini trýgt heini. Sumni fórelidur komu eisini sjál- ta skulandi eftir hegnunum

Igar var vanlig skul- gjøngd aftur í Leirvík - Men vit leingast eftir gentuni, sum for á sjúkrahús, sigur Ólav- ur

Karensdagarnir standa við

Lagtigði tók ikki undir við uppskot- unum hjá Jónasi av Róna at geva løn- nat-lakarum lán frá fyrstu sjukradegi

INGI RASMUSSEN

Valtíkkur onyr seg eisini um at vendi á einum lóðskvi, at eftir hvønn veg eitt mál vendir

Hetta er loygi karens- dagur bestu dæmi um Ta loygi var sett í gildi í 1983, sum lók rættin av lán almenn lánutak á fáu lán frá fyrstu degi, stáð Javnaðarflokkurin

Nu er vort í holum Javnaðarflokkurin krøvur loygi tákna av og Tjóðveldisflokkurin vil hava lánna at standa við

Tá tilskild var sett í verk stáð Javnaðarflokkurin í samgongu, og Tjóðveldisflokkurin stá á andstæðu. Nu er eisini viðvort í so máta

Lagtigði tók ikki undir

við uppskotinum hjá Miðflokkinum um at tóka kar- ensdagalogin av og at geva sjúkradaggeving frá fyrstu degi í hálv- ári hjá fæskvinnu og tilandlutan- dem av Róna hevði von- ad, at serliga Tjóðveldis- flokkurin fer at tíka undir við uppskotinum. Men tað um var eisini hjálpt at heita

Lítið spariing
Lagtigði víðgjardi tey uppskót. Logu um karens- dagur, sum leivur um tey alment lánut, og eitt upp- skót, sum var reitad at jaynetsu tey tilvanta, so tey eisini fáa dugning frá fyrstu sjúkradegi

Finnur Helmsdal grund- gæva stáð Tjóðveldis- flók- sus við, at loygi um kar- ensdagalogin samibert upplýsingum frá landsstý- runum spari landskassan um fyri geður 5 milliónir krónur. Óg loygi um lag- gering til tilandlutan er met- tad at kosta niðir 10 milliónir krónur

Símstundis vísti hann á, at loygi ikki verður hildin til fallnar út á ar- beiddsplassinum.

Um so var hevði karens- dagalogin spart landskass- snam millum 10 og 12 milliónir krónur, samibert landsstýrinum

Tað, sum er mest órættvíst við skipanini, er, at hon bura virkar fyri eitt fatal av arbeiddsplassum. Vit naugu fyrst av sllum tákna stáðu til, um hetta er rætt, segir Finnur Helms- dal

Finnur Helmsdal vísti annars á, at hvarki upp- skóttalirin ella fæskfog- in hevið nokur tól at vísa á. Óg tað var spall, at ein- um tølun hjá landsstý- runum vora lægt til grund- lýri víðgjardina

Hans Pauli Strøm vísti tølunum aftur, og metti at spurningin fyri landskassan í másta lagi var 6 milliónir krónur netto

Kristian Magnússon ur Javnaðarflokkinum helt, at málið bótin og grund- onyr seg um, hvørt tað er mætt eitt órættvíst, at fól- uk verða trekt í lán, tá tey gerast sjúk

Sjálvar helt hann, at tey ínglutaðu hava bórð so ein part av karensdag. Nu tað gongur fætur og tey at fáa

tað aftur, sum er tákni frá teimum

Javnaðarflokkurin vísti annars á, at upphæddin, sum landskassan spari, er fyri lítið at rókna moti tí yvirkotinum, sum lands- kassan kann vísa á

Símstundis vístingarnar hendi á eitt yvarkót til landskassan á 378 milliónir krónur

Óg hetta fekk Vilhelm Johannesen at samanbera figgarmálaráðharran við Gírik Muelvæg (tálan Ósk- kel Joakim), sum svovar í pengum, men noktar at lita ut

Søgulig útsøgn
Samgongan hevur sett kossu mót fullveldinum

Hetta er eisini ein orsak til, at Finnur Helmsdal heldur tað vera skeivt at tóka onn tvöfórða millión- umplássið frá landskassan

Hann sett spurningin upp á pólitisku vágskalinu, við fullveldi óbræmgen og kar- ensdagur lunanagtu

Hatta var ein søguligur

setningur. Fyri fyrstu ferð fáu vit eina konkrata ábending um, at fáu vit fullveldi, so kostar tað í veltveldi, segir Hans Pauli Strøm

Nu resultat onnur tjóð- veltveldis- og tingformu- urn fekk ur at gera við at halda tingmen á sporn um

Tjóðveldisfólk vótu á, at flokkurin var ein partur av færoyska búskapinum, ta tiltakið havið sett í verk, og var hvørt ikki nakur tryg- giri veltveldis

Óg Finnur Helmsdal vísti avgjardir aftur, at ful- veldi skuldi fíggað við kar- ensdagum. Men samstun- dið stáð hann fast við, at karensdagur ikki úttan sóðari kanna tákast av serliga ikki við áliti til fullveldisáttamir

Hatta er eitt lægt signal at senda til Lands- stýrið egnur at finna ser- onnar stáð at fígga full- veldi, svarandi Kristian Magnússon honum aftur

Hetta er trúði ferð, at eitt uppskót um at tákna karensdagurnar av fer fallið á tingi

Løgtingsmenn skulu 55% upp í løn

Ein lønarhekkning upp á 8914 krónur um mánuðin. Burtur við fundarþingningum. Í mesta lagi hált borgarligt starv hjá tingmonnum starvi. Óg hert eftirlit við kostnaðarendurgildi- num. Hetta eru nakrar av avleiðing- um av nýggja lønarskipanini hjá løgtingsmonnum

INGI RASMUSSEN

dar greiðir reglur fyri kostnaðarendurgildið. ein higtur havið verð galdandi

Kostnaðarskipaði, sum er endurgald fyri uttróður, sum standast av ting- arbeidnum, verður nærum óbreytt. Endurgaldin er skotfrtverður rmlað eftir bustaði

Tá verður tað broytt so- leiðis, at tingmenn ur Havn nu eisini fáa 6.000 krónur í endurgaldin arliga

Hetta kemur av, at endurgaldin er broytt frá einum at fæva færlig, kost og upphald til eisini at fæva um uttróður av tingarbeidnum sum heild, eitt nu til töl-fon og teklar

Tey, sum huga langt burtur, fáa frimvegis 90.000 skattframt krónur um árið í kostnaðarendurgildi

Treit er tilskild í nýggja loygi, at tingmenn fer kostnaðarendurgald eftir, hvar hann býr, og ikki eftir hvar hann er valdur tað fer at standa til for- manskapin at gera av eftir einari mæting, hvussu stort endurgald ein løgtings- man hevur rætt til

Sum hevur ógla verða tingmenn at fáa eftirlit, frá ta fer eru fællr 67 ar Hæsta eftirlitin verður 693 ar 34 lánarfólk, sum verður nýggja lánarfólk- urn hjá tingmonnum eftir broytingina

Símstundis kostnaðurn av nýggjaplan er mettur til 2,5 milliónir krónur

Uppskót ein nýggja loy- tingmonnum hevur verð ut hjá flokkinum til hoyr- ringina

Ventandi kemur tað víðgjardi á másta ting- fundi

Vánaligt arbeiði

Jenis av Róna filist á, arbeiðið hjá trivnaðar- nevndini, sum hevur víðgjørt karensdag- arnar. Bara lands- stýrið er spurt eftir

INGI RASMUSSEN

Tað var ein vónvikin Jónas av Róna, sum Dimmalætting fekk orðid á á dagardráttinum hjá loy- tingmonnum lýsandi

Finnsmáttur stá hann á sýnum stáð í tingalnu og færoyskari stá til orði- skiftið á Róna dagur

Men hann hevði longu sátt í egnari at slágt var loygi. Óg eftir dagurid gekk egn fyri sátt

Uppskót hjá honum at tákna karensdagalogin av fekk heildur ikki undirtektu heildur

Tað er Tjóðveldisflokk- um fyri at tákna, tað hann bersorgni til, við greið

ari tilvísing til, at flokkurin átti hevur verð mót í kar- ensdagalogin

Men nu flokkurin er í samgongu er stáðan ein onnur

Brotin lýfti
Jenis av Róna er av tí avskildur, at karensdagur- nir gera lagtigði til eitt loygi

Hetta er ein spurn- ingur um at bura flokkinum mikad aftur, sum vit hava lant frá tí einari svarar tað. Nu kanna vit ikki heini aftur frá flokkum. Tá hvar við heini frá einum, sum ikki ber aftur, sigur Jónas av Róna

Karensdagalogin vora settir í gildi í sambandi við kreppulýsingarnar í 1983. Hetta gjørdi, at alment lægt stjóv máttu rinda fyri teir fyrstu stjórnfággarnar

Jenis av Róna heldur stáðan verða so avbrá- liga, at hon mátt stá við

undun teimum samráðing- um, sum standa fyri framman í millum lands- stýrið og Stærsmannaflokk- ogd

Tá álitið millum partar- nar er brotad

Tjóðveldisflokkur ferð ummátt frá tingmon- nendurpalli lýsandi, at spurningur um karens- dagurnar heldur hoyrt heini í sáttmálasamráðing- um

Men hesum vísir Starvs- nevndin av avleiðing- um á máttmálaflokkur. Óg fer stáð frá samgonguflokkur

Við sémstundis sáttmála samráðingur var spurning- um nevnliga: hvørt tað loyfti, men sémstundis bura víldi ikki tósa um málið, tí karensdagurnar eru ásettir við lagtígð og eru ikki partur av sáttmálanum

Jenis av Róna heldur, at um landsstýrið so fígud við hava karensdagur fíglið, so hevði verð rættast at tíkið

ter av nu - fyri síðni at tíkið við í samráðingarnar, um teir skulu vera

Óvissa um töluni

I víðgjardi á tingi var spurnarikin sett við velt- um, sum koma á bórðid

Finnur Helmsdal filist á, at bara tað frá lands- stýrisins síðu lýsta málið

Jenis av Róna vísir hin- vegin á, at hann hevur fing- ið at víta frá Helenu Dam á Neystabá, landsstýrisvín- nu, at -vit hava eisini hug- tað til grundlaga

Tá sémstundis vending- Jónas av Róna at arbeið- num hjá trivnaðarnevnd- in, sum hevur víðgjørt málið

Hann saknast eftir ób- jektivum fíggarlógum kanningum av avleiðing- um av karensdaglogin

Óg ser ikki meg mikid at spyrja landsstýrið um

Jenis av Róna vónsvikin

arnir tákur av, just tí teir ikki vóra hildin at vera nakur spurning, og tí teir hevdu eina ákta, kostnað- armikla umsting við ser

Sjálvar er Jónas av Róna samfærður, at hetta málið gjørdagjardi er ein spurningur um, hvørt fólk skulu sektast fyri at gerast sjúk

Óg tað kann hann sum lækni úta ikki góttuka